

Pro Höytiäinen ry

Toimintakertomus vuodelta 2023

YLEISTÄ

Pro Höytiäinen ry:n perustamiskokous oli 4.9.2014 Kontiolahdella ja 07.10.2014 yhdistys rekisteröitiin. Sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on parantaa Höytiäisen vesistöalueen vesi- ja ranta-alueiden kelpoisuutta asumiseen, virkistykseen ja muuhun käyttöön sekä edistää ja kehittää alueiden käyttöä tavalla, joka ottaa huomioon alueen ekologiset tarpeet ja säästää ympäristöä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys tutkii ja selvittää vesistöalueen tilaa, sekä siihen vaikuttavia tekijöitä; neuvoo ja opastaa valuma-alueen asukkaita, vesistönkäyttäjiä ja elinkeinonharjoittajia vähentämään järveen kohdistuvaa kuormitusta. Yhdistys toteuttaa hankkeita, joilla järven tilaa ja virkistyskäyttömahdollisuuksia parannetaan.

HALLINTO

Yhdistyksen perustamiskokouksessa 4.9.2014 valittiin yhdistyksen hallitus toimikaudeksi 4.9.2014 - 31.12.2016, seuraavat hallitukset toimivat kaksi vuotta kerrallaan.

Hallituksessa vuonna 2023 toimivat:

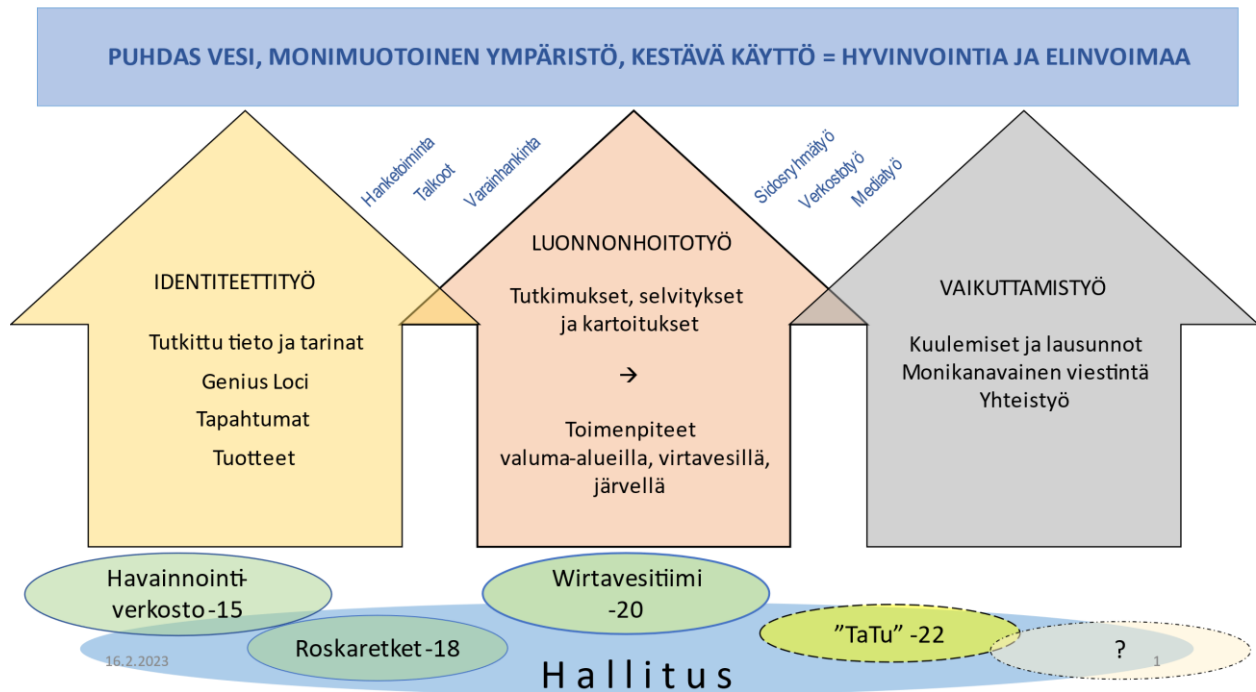
puheenjohtajana

- Kirsi Karhio, Polvijärvi

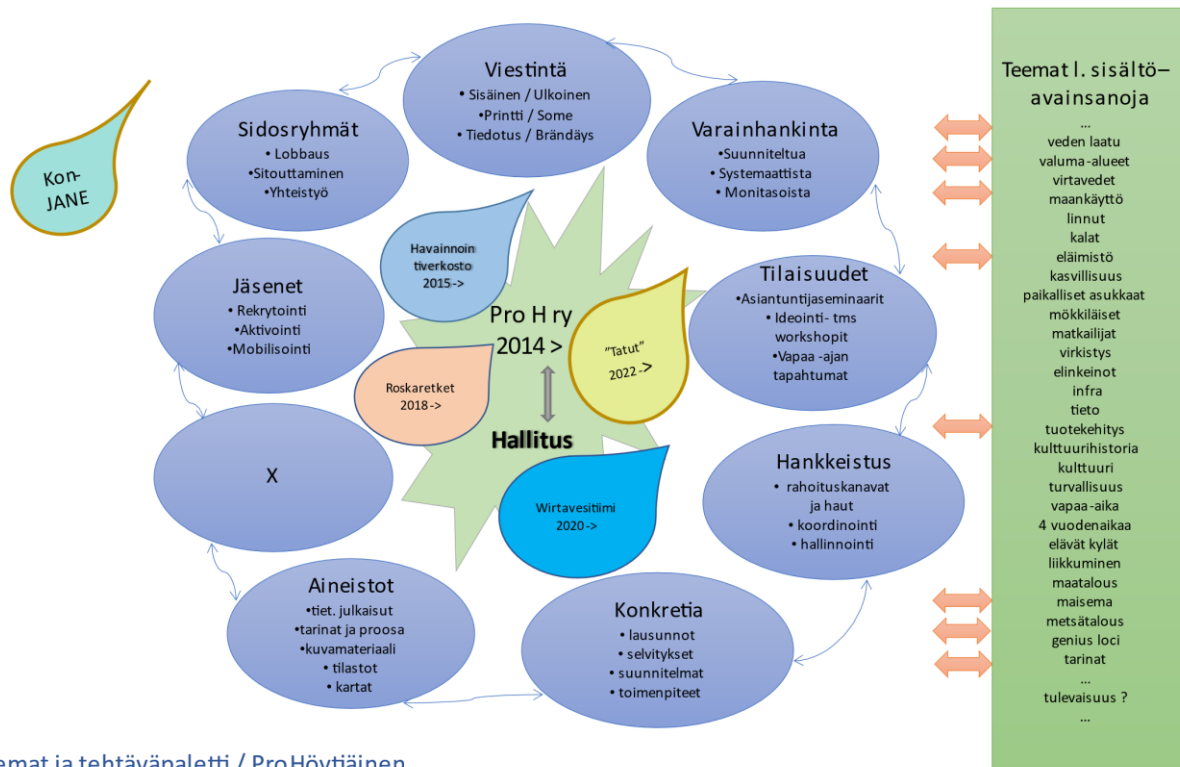
hallituksen jäseninä:

- Heli Kaarniemi, Joensuu
- Ilkka Karppinen, Kontiolahti
- Seija Karttunen, Polvijärvi (vpj)
- Mikko Lahti, Joensuu
- Ari Lappalainen, Kontiolahti – (4.8.2023 asti)
- Petri Luotio, Kotka/Polvijärvi

Hallituksen työmäärä ja aiheiden moninaisuus on melkoinen (ks. kuvat 1. ja 2.) ja vastuualueita on pyritty jakamaan perustamalla tiimejä eri teemojen pariin.

Kuva 1. Tavoite, teemat ja toimijat

teemat ja tehtäväpaletti / ProHöytiäinen

Kuva 2. Pro Höytiäinen työkalupakki ja organisoituminen

Työnjako on organisoitu tiimien kautta (kuvat 1 ja 2.): havainnointiverkosto on toiminut vuodesta 2015, roskaretket vuodesta 2018, Wirtavesitiimi (WVT) loppuvuodesta 2020 lähtien ja tapahtumatuotantotiimi (TaTut) kevästä 2022.

Kevätkokous 2023 päätti sääntömuutoksesta ja patentti- ja rekisterihallitus (PRH) hyväksyi tehdyt sääntöuudistukset kesällä 2023. Keskeiset muutokset koskivat vuosikokouksia ja toiminnantarkastajia. Käytössä olleiden syys- ja kevätkokouksen sijaan on nyt vain yksi kevätkaudella järjestettävä vuosikokous, jossa vahvistettavina ovat toimintasuunnitelma ja talousarvio kuluvalle vuodelle ja edellisen vuoden tilinpäätös ja toimintakertomus sekä vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ja muille vastuuvollisille. Uusien sääntöjen mukaan edellytetään vain yksi toiminnantarkastaja ja yksi varatoiminnantarkastaja nykyisen kahden toiminnantarkastajan sijaan. Toiminnantarkastajina jatkavat Helena Eschner, varalla Kauko Väistö. Muutoksilla haluttiin keventää hallintoa. Muut sääntömuutokset olivat kielenhuoltoa.

Yhdistyksen uudet säännöt: <https://prohoytiainen.fi/yhdistys/saannot>

YHDISTYKSEN KOKOUKSET JA JÄSENISTÖ

Kokoukset

Yhdistyksen sääntömääräinen **kevätkokous** järjestettiin **27.04.2023** Kontiolahden Kontiotuvalla. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräisten asioiden lisäksi ja kutsun mukaisesti hallituksen esitys sääntömuutoksiksi.

Hallituksen kokouksia toimikauden aikana oli kaksi, määrässä näkyy tiimien toiminnan vakiintuminen.

Yhdistyksen jäsenet

Toimikauden 2023 lopussa yhdistyksessä oli 229 jäsentä, joista 13 on yhteisöjäseniä. Vuoden aikana yhdistys sai 13 uutta jäsentä.

TALOUS

Yhdistyksen talous perustuu jäsenmaksuihin, mahdollisiin kuntien pieniin toiminta-avustuksiin, haettuihin ja myönnettyihin apurahoihin ja hankerahoitukseen, varainkeruutuotteiden myyntiin sekä sponsoritukeen. Jäsenmaksuilla saadaan katettua hallinnollisia tehtäviä ja yhdistyksen perustoimintaan kuuluvia menoja, kuten kirjanpito ja tilinpäätös, tilinhoitokulut, vakuutukset (vene-, talkoo-), kotisivujen ylläpito Nettihotelli -palvelussa, postitus ja muut toimistokulut sekä vuosikokoukset.

Toimintasuunnitelman mukaiseen sisällölliseen ja tavoitteelliseen toimintaan tarvitaan kohdistettua ja eri kanavista anottavaa rahoitusta. Esim. puhelin- ja muut toimisto- ja hallintokulut sekä kokouksiin liittyvät kulut (matkat, tilat, tarjoilut) katetaan hankevaroista, jos sellaisia on, muuten ja

useimmiten yhdistyksen aktiivisten jäsenten omalla kustannuksella, joskus harvoin yhdistyksen varoista. Hallitus ja tiimit toimivat talkoilla ja ilman kokouspalkkioita.

Tilitiedot löytyvät yhdistyksen tilinpäätöksestä vuodelta 2023.

TOIMINTA

Toimintasuunnitelman painotus oli edelleen vuonna 2023 veden laadussa ja kalakannoissa, myös linnusto huomioitiin. Painopistevalinnat - vesienhoito ja luonnon monimuotoisuus - resonoivat myös avoinna oleviin rahoituksiin.

Hankevalmistelu keskittyi loppuvuoteen. Höytiäisen pohjoisosan valuma-alueen kartoitus ja suunnittelu (yhteishanke/PoKELY), Koneellisen kunnostuksen suunnittelu Rauanjoelle ja Aisusjoelle (PoSELY) jätettiin marraskuussa, Höytiäisen virtavesien taimenkantatutkimus II:n toteutusta luonnosteltiin tammikuun -24 hakuun (PoSELY).

Monipuolinen toiminta, tapahtumat ja niihin osallistuminen ovat yhdistyksessä keskeisellä sijalla. Osallistumalla tuodaan yhdistykselle ja sen tavoitteille näkyvyyttä, vahvistetaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä, aktivoidaan ihmisiä mukaan ja rekrytoidaan uusia jäseniä.

Järviyhdistyksen vuosi 2023 oli monipuolista toimintaa, joista esimerkkeinä mm.:

10.2.23	Tiimien yhteinen suunnittelupvä Kontiolahden srk-talolla
27.3.23	Tatujen suunnittelupalaveri
11.05.23	Vedenlaadun mittauksia Rauan-, Aisus- ja Kiskonjoella
25.5.23	Havainnointipäivä Hirvirannassa
17.6. 23	Höytiäisen ympäriajo/Kontiolahti 150 vuotta - Pro Höytiäsellä oma joukkue
24.6. 23	juhannuspäivän messu Kontiolahden kirkossa
20.07.22	Kunnostuskohteiden kartoitusta Rauanjoella
21-22.7.2023	Polvijärvipäivät
05.08.2023	Roskaretket pinnan alla yhteistyössä Pohjois-Karjalan pelastuslaitos ja Joensuun urheilusukeltajat
19.8. 23	Kirkkoveneillä kalasaunasaariin
30.08.23	Elyn toimihenkilöt tutustumassa Rauan- ja Aisusjoen kunnostettaviin kohteisiin
8.-9.09.22	Silva-metsämessut Joensuussa yhteistyössä Arbonaut Oy.
21.09.23	tutkija Jukka Syrjäsen luento virtavesikunnostuksista, Karelia AMK, Joensuu
22.09.23	Talkoiden valmistelua Rauanjoella
23.-24.9.23	Rauanjoen kunnostustalkoot
28.09.23	AMKin tutkimus- & kunnostuspäivä Rauanjoella
05.10.23	AMKin tutkimus- & kunnostuspäivä Rauanjoella
1.12.2023	Polvijärven joulunavaus torilla

Kuvia tapahtumista alla.

Tiimien yhteinen suunnittelupvä Kontiolahden srk-talolla. Yhdistyksen uusi jäsen, Kontiolahden srk tarjosi tilat ja kirkkoherra kertoi srk:n luontoteemasta.

Tatut suunnittelemassa tapahtumia ja osallistumista.

Polvijärvipäivillä oli kaatosateesta huolimatta kävijöitä. Päivystämässä Pirkko, Helena ja Seija
Oma telta on kyllä hyvä 😊

Silva-metsämessuilla. Pentti ja Paavo pystyttivät sekä teltan että Paasin, Ulla esittelemässä näkösyvyyslevyn käyttöä Arbonautin Matiakselle

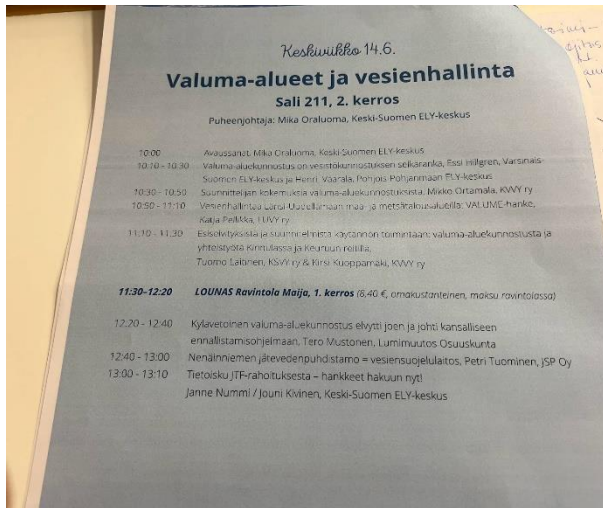

Polvijärven joulunavauksessa oltiin jalkaparikassa tapaamassa kuntalaisia ja kertomassa kiinnostuneille yhdistyksen toiminnasta

Vesistöihin yleensä ja järviyhdistyksen strategiaan liittyy paljon erilaisia asiakokonaisuuksia. Niitä hallinnoivat ja edistävät lukuisat organisaatiot ja ohjelmat, toimenpidekokonaisuudet ja rahoituskanavat. Kaikilla on omat toteutusaikataulunsa, kumppaneita etsitään ja asiantuntijuutta tarjotaan. On tärkeää olla tietoinen meneillään olevasta, esillä mahdollisena kumppanina ja tutustua muihin toimijoihin. Erilaiset infot, koulutustilaisuudet ja tapahtumat sekä live-tilaisuuksina että webinaareina ovat tärkeä osa yhdistyksen toimintaa.

Infot, koulutustilaisuudet, seminaarit, webinaarit

14.-15.2.23	Kuivatuksesta kestäväään vesienhallintaan, Vesistökunnostusverkoston talviwebinaari
22.2.23	Etäinfo vuoden 2023 yhdistysten ja seurojen vuosiavustuksista, Polvijärven kunta
24.2.23	Pohjois-Karjalan kalatalousaluepäivät Joensuussa
13.-15.6.23	Vesistökunnostusverkoston vuosiseminaari Jyväskylässä
17.6.23	Osk. Lumimuutoksen perustaman Suomen ensimmäisen ennallistamiskeskuksen avajaiset Tohmajärvellä
23.-24.8.23	Lintuvesipäivät Kokkolassa

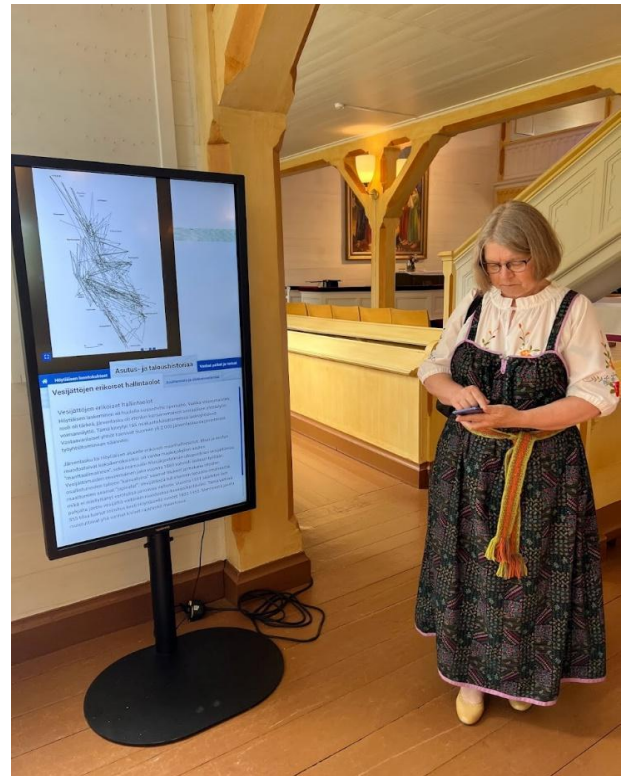

Valtakunnallinen vesistökunnostusverkosto kokoaa tutkijoita, toimijoita ja tietoa yhteen pariaksi päiväksi, kesällä 2023 tapaaminen oli Jyväskylässä. Alustuksissa korostuivat ensi kertaa valuma-alueiden tila vesienhallinnassa. Maastossa tutustuttiin mm. Capeenpuroon Laukaassa.

Em. tilaisuuksien ohella hankkeisiin on liittynyt lukuisia työryhmien palavereja, myös eri sidosryhmien kanssa käytäviä neuvonpitoja.

Sidosryhmätyö

Tärkeää sidosryhmätyötä toteutetaan tapaamisin, yhteistyö- ja suunnittelupalaverien ja valmistelevalle kokouksin, pääasiassa virtuaalisesti. Yhteydenpitoa oli paitsi rahoittajiin, myös viranomaisiin, kala- ja vesistötutkijoihin, vesistö- ja luontosuunnittelijoihin, oppilaitoksiin sekä alueen yrityksiin, maanomistajiin ja hankekumppaneihin, Höytiäisen osakaskuntiin, kalatalousalueeseen ja -keskukseen, muihin järviyhdistyksiin sekä toiminta-alueen metsästysseuroihin ja mm. Kiskonjoen yhteismetsäalueeseen.

Kontiolahden kirkossa oli seurakuntalaisille ja mökkiläisille juhannuspäivän jumalanpalvelus luontoteemalla, Höytiäisen vesistö ja Pro Höytiäisen toiminta vesistön ja luonnon hyväksi oli keskeisessä roolissa.

Pro Höytiäinen on osallistunut myös Kontiolahden järjestöjen neuvottelukunta KonJanen toimintaan. KonJane on perustettu 19.11.2019 eri yhdistysten yhteistyön lisäämiseksi ja kuntavaikuttamisen työkaluksi. Pro Höytiäinen on ollut ympäristötoimijoiden edustajana KonJanessa ja vuonna 2023 siinä roolissa toimi Eija Hakala varajäsenenään Ulla Siippainen. Vuoden vaihtuessa ympäristötoimijoiden edustajan kapulan KonJanessa otti vuorostaan Kontiolahden Luonnonystävät.

Toiminnan kannalta monipuolinen sidosryhmäyhteistyö on tärkeää ja hankerahoitus toiminnan edellytys. Se tarkoittaa luottamuksellisten välien luomista ja ylläpitoa sekä jatkuvaa monikanavaista rahoitushakua. Kaikesta toiminnasta pyritään saamaan tietoa yhteistyökumppaneille ja alueen asukkaille, myös laajemmin asioista kiinnostuneille. Yhdistys jatkoi toimintavuotena verkostoitumista ja yhteistyön rakentamista edelleen järven ja sen ympäristöön sekä monipuolisiin teemoihin liittyvien tahojen kanssa haluttujen toimenpiteiden mahdollistamiseksi, mm. Höytiäisen kalatalousalue, kalavesien osakaskunnat, metsästysseurat, Metsähallitus, kunnat, Kontiolahden seurakunta, Kontiolahden Luonnonystävät, Joensuun seudun luonnonystävät, Karelia AMK, Oulun yliopisto, Vesistökunnostusverkosto.

Hanketyö - haut, toteutus, raportointi:

Vuoden 2023 aikana rahoitushakemuksia tehtiin mm. seuraavista teemoista ja seuraaviin kanaviin:
Rahoituksen haku – hakemus odottaa päätöstä:

- ValuntaKo - Valuma-alueasoinen konsepti maa- ja metsätalousvesien kestävään hallintaan Höytiäisellä, 2024-2026, yhteishanke w/Arbonaut Oy, Oulun yliopisto, Watec Consulting
- Koneellisen kunnostuksen suunnittelu Höytiäiseen laskevien Rauanjoen ja Aisusjoen potentiaalisille kohteille

Hankkeet, joiden toteutus on meneillään:

- Puhakanlahden lintuveden kunnostus / Helmi-ohjelma

alueen suunnittelua yhteistyökumppanien kanssa;

loukkutalkoot pienpetopyyntiä varten Ruvaslahden metsästysmajalla

Ilntuvesipäivät Kokkolassa

vaativa kohde raivata ja kaivaa, ajoitus pohdinnassa

kohdealueen koneellinen raivaus ehti juuri ennen talvea, risujen ja rankojen korjuuseen ehti jo talvikin

- Höytiäisen Lämminlahden vesialueen kunnostus / Vesiensuojelun tehostamisohjelma Lämminlahdella toteutettiin myös hoitokalastusta AMK-yhteistyönä.
- Bioreaktorin seurantaan tehtiin yhteistyösopimus, resurssit tulevat PoKELYstä ja Oulun yliopistolta

Hankeraportointi 2023 aikana valmistuneista hankkeista:

- Höytiäisen valuma-alueiden kunnostus, Pilotit osa 2 – toteutus: Puhakanlahden kosteikko

*Vaikeat olosuhteet teettivät lisätöitä. Kaivannoista pumputtiin vettä alueen jäädyttämiseksi koneet kannatteleviksi. **Mm. juurakot käytettiin hyväksi saarekkeisiin

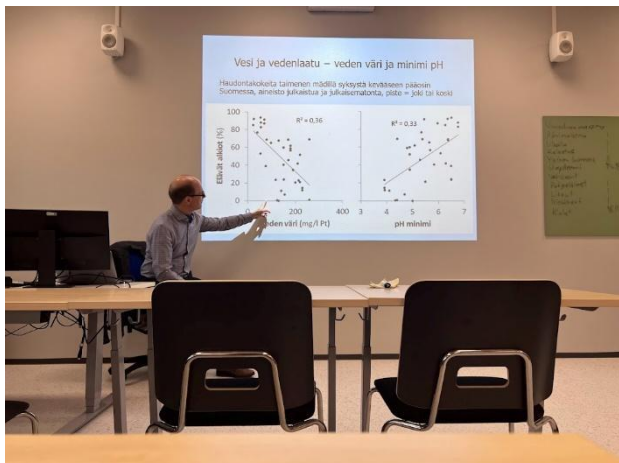
Kosteikkoalue risukosta raivattuna ja muotoonsa kaivettuna

- WVT-työkalusarja – Hartijoki-menetemään soveltuvan välineistön kehittäminen / PoSELY

WTV-työkalut Pro Höytiäisen väreissä. Wirtavesitiimin tuotekehittelyn tuloksena valmistui työkalumallisto Rautakopran pajalla Kinahossa. Erilaisia protoja oli 8 kpl testattavana useammassa talkoissa ja parannusten jälkeen valittiin tuotantoon otettavat (Metsäopisto 1). Tilauksia vastaanotetaan ☺

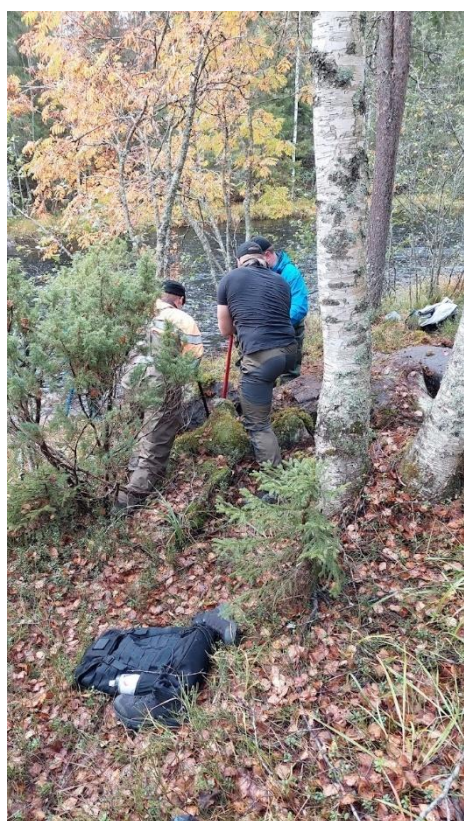
- Metsäopisto 1 – Virtavesitiimi vahvistaa osaamistaan

Kala- ja vesistötutkimus Vesi-Vision tutkija Jukka Syrjäsen luento "Virtavesikunnostukset ja niiden kalaekologiset vaikutukset" Wärtsilä-talossa Joensuussa. Avoimet luennot oli tarkoitettu virtavesikunnostuksista kiinnostuneille - kutsu lähetettiin laajalti sekä jäsenistölle että sidosryhmille - ja Karelia AMK:n ympäristötekniikan opiskelijoille

Avoimet talkoot (kuvat yllä) 23.-24.9.2023 Rauanjoella liittyivät em. luentoön ts. luennon teemoja toteutettiin käytännössä. Myöhemmin syksyllä ammattikorkeakoulun opiskelijat viimeistelivät avoimissa talkoissa osin kesken jääneiden kutusoraikkojen tekemisen ja rannalle jääneiden perkuukivien siirron jokeen. Yhteistyö ammattikorkeakoulun kanssa alkoi vuonna 2022 ja yhteistyötä on tarkoitus jatkaa. Molemmat osapuolet hyötyvät yhteistyöstä. Opiskelijat pääsevät tutustumaan käytännössä virtavesien kunnostukseen, tekevät virtaamien mittausta, ottavat pohjaeläinnäytteitä ja vesinäytteitä veden laadun laboratorioanalyysijä varten. Mittausten ja näytteidenoton jälkeen yhden ryhmän parikymmentä käsiparia kunnostaa koskia rivakkaan tahtiin kiveämällä jokea perkuukivillä ja tekemällä kutusorikoita (kuvat alla).

Hankkeet työllistävät paitsi laatimisvaiheessa (sisällöt, kumppanit, kustannusarviot), myös päärahoittajan myönteisen päätöksen myötä, jolloin alkaa omarahoitusosuuksien täyttymiseksi tarvittavan osuuden hakeminen täydentävistä rahoituskanavista ja/tai sponsorituen hankkiminen ja mahdollisesti talkoo-osuuksien täydentäminen. Eo. listauksessa ne eivät näy, mutta jokaista hanketta kohden päärahoittajan lisäksi on yleensä vähintään talkoot, useimmiten talkoiden lisäksi monta osarahoittajaa. Kaikille rahoittajille on omat raportointivaatimuksensa. Vuonna 2023 hankevalmisteluun oli ensimmäistä kertaa käytettävissä yhden kuukauden palkka.

- Tutkimus Höytiäisen lämminlahden kunnostustarpeiden ja mahdollisuuksien selvittämiseksi valmistui 2022, tutkimusraportti 2023: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-275-382-3>

Lisäksi

Toimintakertomusvuoden aikana laadittiin toimintakertomus, Toke2022 sekä toimintasuunnitelma, Tosu ja kustannusarvio 2023.

Lausunnot – edunvalvonta – esitykset

Edunvalvontaa ja vaikuttamistyötä tehtiin kuluvan vuoden aikana lähinnä kokouksiin osallistumalla ja niitä järjestämällä. Lausuntoja ei kuluvana vuonna tuotettu.

Yhdistys sain pyynnön edustajien nimeämiseksi Pohjois-Karjalan vesienhoidon yhteistyöryhmään vuosille 2024-2029. Hallitus esitti yhdistyksen puheenjohtajaa Kirsi Karhiota varsinaiseksi jäseneksi ja varajäseneksi yhdistyksen varapuheenjohtajaa Seija Karttusta.

Yhdistyksen hallitus teki esityksen Wirtavesitiimistä Polvijärven vapaaehtoistoimijaksi. Perusteluna WVT:n vaikuttamistyö Höytiäisen hyväksi Polvijärvellä, mutta yli kuntarajojen, joka kasvattaa paikallisten verkostoja ja tuo laajempaa näkyvyyttä toiminnalle.

Talkoot

Yhdistystoiminta on vapaaehtoistoimintaa, joskaan toiminnan organisointi ja/tai tavoitteiden toteuttaminen ei realisoidu useinkaan pelkästään vapaaehtoisvoimin. Silloin tavoitteiden toteuttaminen on mahdollista hanketoiminnan kautta. Rahoitussuunnitelman osaksi hyväksytään useimmissa rahoituskanavissa talkoot. Se on pienille ja varattomille yhdistyksille tärkeä mahdollisuus, saada joukkovoimalla tuloksia aikaan ja edistää yhteisiä asioita. Talkoot ovat myös yhteisöllisyyttä ja/tai merkityksellisyyttä lisäävää, yhdistystoimintaan osallistavaa toimintaa ja jo sinällään syy olla mukana.

Hankkeiden myötä talkoot ovat kokeneet renessanssin, kun työpanokselle voidaan määrittää rahallinen arvo ja sillä saadaan lunastettua muuta rahanarvoista toimintaa tai investointeja tavoitteiden edistämiseksi. Samalla talkoiden luonne on monipuolistunut koskemaan suorittavien töiden lisäksi yhä enemmän kokous- ja seminaariosallistumista matkoineen, asiantuntijapanosta ja suunnittelua.

Pro Höytiäisessä tehtiin vuoden 2023 aikana talkoita useita satoja, ellei tuhansia tunteja sekä talkoiden perinteisemmässä mielessä että osana hankkeita. Talkoot mahdollistavat yhdistyksen yltämisen asetettuihin tavoitteisiin, samalla ne ovat osa toiminnan itseisarvoista ydintä – osallistumisen kautta todentuu ajatus siitä, että järvi on yhteinen.

Talkoisiin, myös osana hanketyötä, osallistuivat täysipainoisesti hallituksen jäsenet ja tiimit eli havainnointiverkosto, roskaretket, Wirtavesitiimi ja TaTut.

Tiimien toiminta

● Havainnointiverkosto

jatkaa työtään Pirkko Väistön luotsaamana. Vuoden aikana mukaan tuli 11. mittauspiste uuden havainnoitsijan kautta. Verkosto viestii WhatsApp-ryhmänä. Näkösyvyysmittaustulokset toimitetaan ELY-keskukselle syksyllä mittauskauden loputtua ja kooste mittaustuloksista saadaan yleensä huhti-toukokuussa. ELY:n Minna Kukkonen vastaa näkösyvyyskartan ajantasaistamisesta.

Höytiäisellä on myös neljä valtakunnallista levähavaintopistettä; Kontioniemi, Kontiolahti Saposen ranta Hiekkaniemi ja Uittosalmi. Levät havainnoidaan kesällä kerran viikossa ja tulokset viedään Syken ylläpitämään Järvi-meriwikiin.

Hirvirannan leirikeskuksessa tarjottiin havainnointiopastusta kiinnostuneille uuden jäsenen, Kontiolahden seurakunnan, kanssa yhteistyössä. Opastamassa Minna Kukkonen PoKELYstä ja Pirkko Väistö Pro Höytiäisestä.

Vesinäytteet vasemmalta alkaen:
Uittosalmi, Kunnasniemi ja Hirviranta

Havainnointia tehdään myös valuma-alueella. Bioreaktorin putket olivat tukkeutua syksyn tulvien ja runsaan humuksen vuoksi. Ohjurit rakennettiin eliminoimaan ongelma.

- **Roskaretket**

toteutettiin toimintavuonna pinnan alla. Tavoitteena oli selvittää vedenalaisen roskan, erityisesti haamuverkkojen sijaintia ja määrää yhdessä Joensuun urheilusukeltajien ja Pelastuslaitoksen kanssa.

*Pro Höytiäisen Heimo Koskela navigoi kohteisiin ja piti yhteyttä pelastusalus Oskariin.

**Sukeltajien tehdessä työtään, jouti antaa haastattelun mukana olleelle Marja Mölsälle.

Roskaretket haamuverkkosukelluksilla - yhteistyössä Joensuun urheilusukeltajat ja Pohjois-Karjalan pelastuslaitos. Ensi vuonna uudelleen, oli kaikkien näkemys.

- **Wirtavesitiimin*)**

toimintavuosi oli taas aktiivinen. Vuoden 2023 aikana Wirtavesitiimi toteutti vedenlaadun seurantaan jokikohteilla, arvioi ja kartoitti jokikohteiden kunnostustarvetta, valmisteli, suunnitteli ja toteutti talkoita, kartoitti ELYn toimihenkilöiden kanssa kunnostuskohteita sekä kunnosti yhdessä

ammattikorkeakoululaisten kanssa jokikohteita Rauanjoella sekä kehitti käsikunnostukseen soveltuvia työkaluja, oman WVT-työkalumalliston.

Pienryhmä täsmäkunnostuksissa

Karelia AMK:n ympäristötekniikan opiskelijoita tutustumassa virtavesillä tehtäviin kunnostuksiin

Höytiäisen Wirtavesitiimi aka. Pro Höytiäisen jokiosasto 2023:

- Strateginen suunnittelu, kohteet ja operatiivinen toiminta / Seppo Hirvonen, Joensuu
- Operatiivinen toiminta, suunnittelu ja välineistö / Paavo Ronkainen, Joensuu
- Menetelmät, tarkkailu ja seuranta sekä dokumentointi / Jyrki Repo, Polvijärvi
- Koordinointi ja Pro Höytiäisen tavoitteet, hankebyrokratia, sidosryhmät, viestintä / Kirsi Karhio, Polvijärvi

WVT:n messenger-ryhmässä ajatuksia vaihtaa tusina aktiivista, jotka ovat mahdollisuuksiensa mukaan myös valmiudessa täsmäkunnostuksiin. Lisäksi mukana on sekä jo vakiintunutta että uutta talkooväkeä, virtavesiaktiiveja että asiaa symppaavia isompiin talkoisiin.

*) WVT organisoitui loppuvuodesta 2020 ry:n jokiosastoksi ja määritteli tehtävikseen ensi vaiheessa kerätä ja/tai tuottaa luotettavat lähtötiedot nykytilanteesta ja inventoida avainalueet, päivittää toimenpidesuunnitelmia kalastuslain hengessä ja Vuoksen taimenkantojen hoito-ohjelman mukaisesti ts. luoda jokikohtaiset suunnitelmat, toteuttaa suunnitelmien mukaisia kunnostuksia ja organisoida talkoita, huolehtia seurannasta ja tarkkailusta, kehittää toimintaa edelleen.

- **Tapahtumatuotantotiimi, TaTut**

kokoontui vuoden aikana kolme kertaa suunnittelemaan toimintaansa. Tatut vastaa kollektiivisesti tapahtumien suunnittelusta ja organisoinnista, varainhankinnasta ja jäsenyyden kehittämisestä. Mukana Tatuissa olivat Eija Hakala, Heli Kaarniemi, Kirsi Karhio, Seija Karttunen, Lea Kervinen, Mikko Lahti, Ulla Siippainen ja Pirkko Väistö. Tapahtumia riitti, sekä omia että muiden järjestämiä, ks. s. 13.

Järviyhdistys osallistui Kontiolahti 150- vuotta tempauksiin:

- * kunnan organisoimaan Höytiäisen ympäriajoon omalla pyöräilyjoukkueella ja
- * järjestämällä halukkaille opastetun ja evästetyn kirkkoveneretken kalasaunasaariin.

Kuvissa näkyvät huomioliivit yhdistykselle kustansi OfficePro ja ne otettiin käyttöön Höytiäisen ympäriajossa - toivat näkyvyyttä sekä pyöräilijöille liikenteessä että yhdistykselle osana tempausta.

Höytiäisen ympäriajossa Pro Höytiäinen sai hyvin näkyvyyttä. Kuvassa yhdistyksen huomioliiveissä ajaneet ammattipyöräilijät ensimmäisellä etapilla, Kunnaspirtillä, jossa Mikko Lahti haastateltavana Pro Höytiäisen tavoitteista ja toiminnasta.

Järviyhdistyksellä oli ständi ympäriajon ensimmäisellä etapilla, Kunnasniemen kylätalolla oltiin kannustamassa pyöräilijöitä, kohtaamassa ihmisiä ja siellä myös esittäytyi ensimmäistä kertaa Paasi, digitaalinen Höytiäistä monipuolisesti esittelevä interaktiivinen näyttö. Paasi jatkoi Kunnasniemeltä Kontiolahden tiekirkkoon kesän ajaksi ja edelleen syksyn Silva-messuille. - Kiitos Pentti Väistö ja kumppanit Paasin liikuttelusta.

Kuvat souturetkien kohteista, Jerestä ja Sikosaaresta, jossa tutustuttiin kalasaunoihin ja niiden historiaan. Evästelyn lomassa kuultiin Heimo Koskelan esitelmä Höytiäisen aluksista. Kanttareilleita ei tarvinnut kotimatalle lähteä, joku käväisi uimassakin. Höytiäinen näytti parhaat puolensa - lähes tyyni järvi ja aurinkoinen loppukesän lauantai airoissa oli hyvin käytettyä aikaa.

Varainhankinta

Toiminta-avustushakemukset kuntiin jätettiin maaliskuun loppuun mennessä. Polvijärven sivistyslautakunta teki kielteisen päätöksen, jo toistamiseen, tällä kertaa perusteluna oli yhdistyksen kotipaikka, joka on Kontiolahti. Yhdistys on järven kattava ja ylittää kuntarajat, mutta kotipaikkoja voi olla vain yksi. Yhdistyksen hallitus teki kielteiseen päätökseen vastineen, mutta se ei muuttanut sivistyslautakunnan päätöstä.

Kontiolahti myönsi toiminta-avustuksen osana kunnan 150-vuotisjuhlallisuuksia. Yhdistys käytti avustuksen tarjoamalla ohjelmallisen kirkkoveneretken eväineen kalasaunasaariin.

Varainkeruutuotteiden myyntiä toteutettiin useissa tapahtumissa.

TIEDOTTAMINEN

Ulkoinen tiedottaminen

Hallituksen ja myös tiimien jäsenten on ollut tapana osallistua mahdollisuuksien mukaan erilaisiin tilaisuuksiin, joissa on saanut kertoa yhdistyksestä ja sen toiminnasta laajemmalle yleisölle.

Yhdistyksen kotisivut www.prohoytiainen.fi toimivat lähinnä arkistona, ja odottavat päivityksiä.

Facebook-sivusto <https://www.facebook.com/prohoytiainen/> nostaa esiin Höytiäistä ja sen teemoja sekä yleisemmin vesistöihin ja ympäristöön liittyviä juttuja ja omia tapahtumia ja on saanut tasaiseen tahtiin lisää seuraajia, vuoden lopussa seuraajia oli lähes tuhat (1000), noin 200 enemmän kuin edellisvuonna.

Tiedottamista tukee myös Paasi, digitaalinen Höytiäistä monipuolisesti esittelevä interaktiivinen näyttö. Se on tarkoitettu näyttelyihin ja erilaisiin tapahtumiin kertomaan Höytiäisestä erilaisten teemojen kautta. Sisältöä kehitetään edelleen resurssien mukaan, mutta se on jo nyt valmis ja vuokrattavissa ulkopuolisille.

Valokuvat someen ja raportteihin, haastattelut, tiedotteet ja jutut ovat iso osa toimintaa ja sen näkyväksi tekemistä, johon osallistuvat myös useat yhdistyksessä aktiivisesti toimivat.

Metsäopisto 1 -hanke mahdollisti kuvaukseen ja videotuotantoon liittyvän kevytkurssin kiinnostuneille.

Mediayhteistyö on ollut positiivista, näkyvyyttä on saatu mukavasti, osa siitä alla:

VESISTÖJEN RAVINNEKUORMITUS ON SAATAVA KURIIN. EU:n luontotyyppejä koskeva ennallistamisasetus -ehdotus nostaa valuma-alueelta tulevien ravinne- ja kiintoainekuormitusten suitsemisen merkittäväksi toimenpiteeksi.

Työtä, talkoita ja tutkimuksia järviluonnon puolesta. // Suomalainen maaseutu 23.1.2023, Maaseudun tulevaisuus / teksti Ilpo Paananen, kuvat Pia Paananen

Kolumni: Itsestäänselvyyksiä vai ei?

Kuva: Suvi Palosaari
Pielisjokiseutu 20.5.2023 09:46
Kirsi Karhio

Itsestäänselvyyksiä vai ei?

Kirjoittaja on Pro Höytiäinen ry:n hallituksen puheenjohtaja

MAAKUNTAKIRJEENVAIHTAJA

Pelastetaan järvi porukalla!

Apu 30/2023

PUHTAAT VEDET

”Roskaryhmä” putsaa järvestä jopa muovien sisään mädäntyneitä kaloja – Näin syntyi kansanliike, joka haluaa pelastaa Suomen kymmenenneksi suurimman järven

Huoli pohjoiskarjalaisen Höytiäisen järven tilasta johti ammattimaisesti toimivaan kansanliikkeeseen.

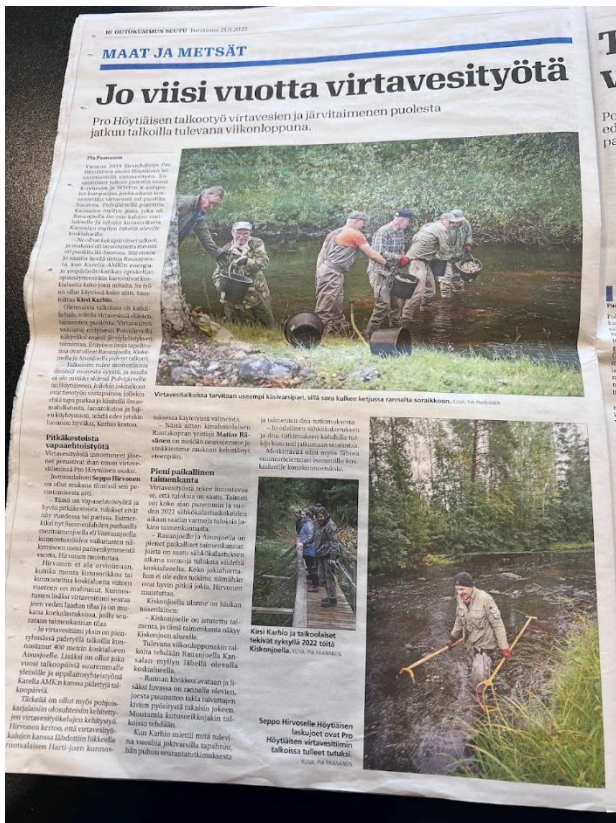
Teksti - [Ismo Tuormaa](#) | Kuvat Minna Raitavuo *Maakuntakirjeenvaihtaja* 22.7.2023, **Apu**

<https://www.apu.fi/artikkelit/nain-syntyi-kansanliike-joka-haluaa-pelastaa-suomen-kymmenenneksi-suurimman-jarven>

Pro Höytiäisen talkootyö virtavesien ja järvitaimenen puolesta jatkuu talkoilla tulevana viikonloppuna

Virtavesitalkoissa tarvitaan useampi käsivarsipari, sillä sora kulkee ketjussa rannalta soraikkoon. Kuva: Pia Paananen / 21.9.2023 07:11

Pia Paananen

Läminlahden tila on heikentynyt silmin nähden

Höytiäisen eteläisemmissä osissa on tehty kuntokartoitusta ja hoitotoimiin päästään tulevana kesänä

Missä kunnossa oma lähijärvesi mahtaa olla?

OutoKummun Seutu 5.10.2023 * Pia Paananen

XXX Viikko Pohjois-Karjala, 19.10.2023

Sisäinen tiedottaminen

Sisäinen tiedottaminen hallituksen jäsenten kesken – kokouskutsut ja tilannekatsaukset – on hoidettu pääosin sähköpostitse. Kokousmuistiot laaditaan informatiivisiksi, jotta keskustelut ja päätökset välittyvät myös kokouksiin estyneille sekä muistin tueksi. Messenger-ryhmä/WVT ja Tatut, WA-ryhmä/havainnoitsijat sekä kahden välinen viestintä yhdistystoimintaa koskien on aktiivista.

Toiminnasta ja ajankohtaisuuksista tiedottaminen jäsenistölle tapahtuu jäsenkirjeen kautta. Jo 97 % jäsenistöstä on sähköpostin tavoitettavissa, 3% saa jäsentiedotteen perinteisenä paperipostina. Vuoden 2023 aikana tuotettiin viisi (5) jäsenkirjettä.

Tiedonvaihto on toiminut myös toiseen suuntaan: yhdistyksen jäsenet ovat olleet yhteydessä mm. kalaston tilan, levähavaintojen, umpeenkasvun ja yleensä rehevöitymisen kysymyksissä sekä tuoneet ideoita esiin toiminnan kehittämiseksi ja myös olleet toteuttamassa niitä yhdessä hallituksen kanssa (esim. roskaretket, havainnointi, virtavesikunnostukset, ilmapideointi kohteilla, erilaiset tapahtumat).

LOPUKSI

Toimintakautena 1.1.2023–31.12.2023 Pro Höytiäinen ry keskittyi erilaisiin kunnostuksiin liittyviin toimiin, kuten virtavesikunnostukset Kiskonjoella, Rauanjoella ja Aisusjoella. Metsäopisto 1-hankkeella hankittiin uutta osaamista ja tarpeellisia välineitä, rakennettiin verkostoja ja työstettiin uusia hankkeita.

Lämminlahdella toteutettiin hoitokalastusta ja edistettiin kunnostuksia.

Puhakanlahden kosteikkotyömaa saatiin valmiiksi, samoin valmistelevat työt Puhakanlahden lintukosteikolla. WVT-työkalusarja valmistui ja pääsi testikäyttöön. Ensimmäinen setti työkaluja saatiin myyntiin.

Havainnointityötä tehtiin järvellä, roskaretket toteutettiin ensimmäistä kertaa pinnan alla.

Hankkeiden raportointi ja uudet rahoitushaut työllistivät loppuvuodesta. Hankehakemukset jätettiin kahdesta teemasta (valuma-alueiden kartoitus ja suunnittelu; koneellisen kunnostuksen suunnittelu virtavesillä). Vuoden aikana valmistuneet hankkeet raportoitiin (Puhakanlahden kosteikko; WVT-työkalut; Metsäopisto 1)

Tutkimusmenetelmien kehittämiseen liittyviä bioreaktoreita Suursuon valuma-alueella seurattiin ja näytteenottoa tukivat yhteistyösopimuksella PoKELY ja Oulun yliopisto.

Yhteistyö on edellytys kaikelle toiminnalle. Sekä toiminnan suunnittelussa että rahoituksessa ja itse toiminnassa tarvitaan kumppaneita. Omarahoitusosuudet hankkeissa ovat iso ja työläs haaste aina vain. Tapauskohtaiset neuvottelut tiukoilla aikatauluilla vievät resursseja. Kumppanuuksien ylläpitäminen ja vahvistaminen on jatkuvaa toimintaa, pitkäaikaiset sponsorit yhdistyksen toiminnalle ikuinen tavoite 😊.

Kaiken kaikkiaan toimintavuosi oli ilahduttava eikä vähiten ajallaan valmistuneiden hankkeiden ja uusien aktiivien vuoksi.

Kiitos kaikille järviyhdistyksen vuoteen 2023 osallistuneille ja hengessä mukana eläneille!

Järvi on yhteinen.

04.02.2024

Pro Höytiäinen ry:n hallitus